

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816210008
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8816210008.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Világiovej v spore žalobcu: B. O. X.,, F. 5, XXX XX W., G.: XX XXX XXX, zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. D. XXX/XX, XXX XX Q. A. S., zastúpenej: JUDr. Martiny Fabianová, advokátka, Hencovská 2043, 093 02 Hencovce, o zaplatenie 7.210,97 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 8Csp/59/2016-175 z 29.06.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaných strán sporu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne, cit.:

„Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 6.882,17 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5.512,78 € od 24.10.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 90 % s tým, že o konkrétnej výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia“.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497 Obch. zák., § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1, ods. 2 zák. č. 129/2010Z.z., § 52 ods. 1 -4, § 53 ods. 1 - 3, ods. 5, ods. 6, § 54 ods. 1, ods. 2, § 524 ods. 1, ods. 2, § 526 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 1, ods. 2 Obč. zák., § 3 ods. 1, ods. 2, § 10c nar. vlády SR č. 87/1995Z.z., § 89 ods. 1, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001Z.z., výrok o trovách konania § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu - X. X.. a žalovaná ako dlžníčka uzavreli dňa 07.06.2011 zmluvu o splátkovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru veriteľom dlžníkom, a to v sume 6.450,00 € s výškou fixnej úrokovej sadzby 10,90 % ročne v deň uzatvorenia R. zmluvy. Výška splátky a splatnosť bola dohodnutá od prvého čerpania úveru do 30.06.2011 vo výške 49,86 € mesačne, k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, od 20.07.2011 vo výške 95,41 € mesačne, k 20. dňu v kalendárnom mesiaci. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v počte splátok 119 od 20.07.2011, pričom konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20.05.2021. Žalovaná však svoj záväzok riadne a včas neplnila a s jeho plnením sa dostala do omeškania. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník porušil zmluvu, právny predchodca žalobca ku dňu 29.09.2015

vyhlásil mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru, čím sa pohľadávka zo Zmluvy o úvere stala splatnou v celom rozsahu a zároveň žiadal žalovanú o splatenie celej pohľadávky.

4. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 23.10.2015 X. X.. postúpila na žalobcu pohľadávku voči žalovanej.

5. Žalovaná namietala nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto konaní, a to z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky pre nedodržanie ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nakoľko pre rozhodnutie súdu bolo nevyhnutné v prvom rade posúdiť aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, pristúpil súd k skúmaniu tejto otázky. Súd mal za to, že námietka neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo X. X.. na žalobcu je nedôvodná. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách jasne stanovuje podmienky, za ktorých je možné peňažný záväzok voči banke alebo jej pobočke postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, ak tá nie je bankou. Prvou podmienkou je písomná výzva banky dlžníkovi, aby pohľadávku splnil a druhou podmienkou je nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Súd mal za to, že obe tieto podmienky boli splnené. X.. vyzvala žalovanú k úhrade vzniknutej pohľadávky výzvou zo dňa 09.09.2015. Doručenie výzvy žalovanej mal súd preukázané doloženým podacím hárkom. Keďže k úhrade dlžnej sumy žalovanou nedošlo, X. X.. pristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a táto bola vyhlásená ku dňu 29.09.2015. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti bolo doručené žalovanej dňa 05.10.2015, čo mal súd preukázané predloženou doručenkou. Žalovaná uzavrela so X. X. zmluvu, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver, ktorý mal byť dohodnutým spôsobom v dohodnutom čase splácaný, čo však žalovaná porušila a v čase postúpenia evidoval pôvodný veriteľ zo zmluvy meškanie v rozsahu XXX dní.

6. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v predmetná pohľadávka bola platne postúpená na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok, a preto je žalobca v tomto konaní aktívne vecne legitimovaný.

7. Uzavretú zmluvu súd zároveň podriadil aj pod právny režim zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, nakoľko spotrebiteľským úverom sa na účely tohto zákona považuje dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Pokiaľ ide o spornú zmluvu, žalovaná má s poukazom na § 3 ods. 2 citovaného zákona postavenie spotrebiteľa, keďže pri jej uzavretí nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a právny predchodca žalobcu má s poukazom na § 3 ods. 1 citovaného zákona postavenie veriteľa, keďže do právneho vzťahu so žalovaným vstupoval ako právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

8. Súd po preskúmaní náležitosti predmetnej zmluvy o splátkovom úvere zistil, že Zmluva spĺňa všetky náležitosti ustanovené v § 9 zákona č. 129/2010 Z.z., a preto predmetný spotrebiteľský úver sa nemôže považovať za bezúročný a bez poplatkov tak ako to v odpore uviedla žalovaná. Súd má tiež za to, že pôvodný veriteľ konal pri schvaľovaní úveru žalovanej s odbornou starostlivosťou. Banka pri výpočte priemerného čistého príjmu použila kreditné obraty na osobnom účte žalovanej za posledných 6 mesiacov pred poskytnutím úveru. Sama žalovaná vo výpovedi uviedla, že v čase uzatvárania úverovej zmluvy mala príjem zo zamestnania cca 500 € a jej manžel pracoval v M. s mesačným príjmom cca 1.300 €. Uviedla, že manžel pracoval v M. od februára do septembra 2011. Predmetná úverová zmluva bola uzavretá v mesiaci jún 2011, teda z uvedeného vyplýva, že v čase uzavretia zmluvy mala žalovaná pravidelný mesačný príjem.

9. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, súd sa ďalej pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru pri ročnej úrokovej sadzbe vo výške 10,90 % v čase podpisu zmluvy.

10. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009).

11. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov v období jún 2011 činil úrok 9,36 % p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade značne neprevyšuje mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

12. Súd sa tiež zaoberal poplatkom spojeným s poistením úveru. Žalovaná si zvolila uzavretie úverovej zmluvy s poistením a preto jej v tejto súvislosti vznikol náklad súvisiaci s poistením úveru. Žalobca poskytol žalovanej plnenie, t.j. poistenie schopnosti splácať úver, za ktoré vznikla žalovanej povinnosť poskytnúť protiplnenie v podobe uhradenia poplatku za poistenie, čo podľa názoru súdu nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

13. Súd sa stotožnil s námietkami žalovanej, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to spracovateľský poplatok vo výške 169 €, poplatok za upomienku vo výške 25 €, ako aj poplatok za vedenie účtu vo výške 2,99 € mesačne.

14. Súd nepriznal žalobcovi uplatnený poplatok za upomienky spolu vo výške 100 €. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného mal potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatok za upomienku, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienky a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie tejto upomienky vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. V prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, preto súd v tejto časti žalobu považoval za nedôvodnú a zamietol ju. Navyše súd považoval za neprijateľné, aby žalovaná v postavení spotrebiteľa znášala akékoľvek výdavky žalobcu spojené s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalobca určil pevnou sumou (poplatok za upomienku 25 €), čo je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Výška tohto poplatku je nielen v rozpore s ustanoveniami na ochranu práv spotrebiteľa, ale aj proti dobrým mravom, keďže výška tohto poplatku nie je ničím odôvodnená, keďže niekoľkonásobne prevyšuje poštovné, ktoré právny predchodca žalobcu v skutočnosti zaplatil. Súd preto žalobu žalobcu v časti poplatkov za upomienky zamietol.

15. V Zmluve o úvere je obsiahnutý poplatok za správu úverového účtu vo výške 2,99 €. Uzavretá zmluva má charakter predtlačenej formulára, ktorý bol pre žalovanú vopred pripravený a žalobca tento typ zmluvy používa pre širší počet svojich klientov bez toho, aby s každým individuálne dojednával jednotlivé podmienky zmluvy. Poplatok za vedenie úverového účtu nebol individuálne dojednaný, ale len jednostranne určený žalobcom. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spočítavanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Vedenie úverového účtu nepredstavuje samostatnú odplacujúcu službu banky klientovi, práve naopak slúži výhradne záujmom banky. Naproti tomu spotrebiteľ, ktorý si pravidelne plní svoju povinnosť splácať úver - dlh, nie je na vedenie osobitného účtu bankou, s cieľom mať o splácaní úveru prehľad, odkázaný. Súd mal za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovanej ako dlžníkovi úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášala žalovaná ako spotrebiteľ, keď navyše žalovanej nie je poskytované žiadne protiplnenie. Pri posudzovaní, či poplatok za správu úverového účtu predstavuje neprijateľnú podmienku súd vychádzal aj zo záverov Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 28.11.2012, ktorá jednoznačne poplatok za vedenie úverového účtu v zmluvách spoločnosti F. X. posúdila ako neprijateľný. V uvedenom prípade závery komisie o neprijateľnosti poplatku za správu úverového účtu boli podnetom pre zmenu zákonnej

úpravy, čoho výsledkom bolo prijatie novely č. XXX/XXXX Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách, ktorou sa doplnil § 37 odsekom 21, ktorý znie: Banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona 35c) alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa. Tento zákon nadobudol účinnosť od 10.06.2013 a od tejto doby banky prestali klientom účtovať poplatky za vedenie úverových účtov hoci ich mali v zmluve dohodnuté. Súd dospel k záveru, že tento poplatok je v rozpore so zákonom, keďže je iba v záujme banky a samotní klienti z neho nemajú nijaký úžitok (por. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/301/2016 zo dňa 22.05.2017). Súd vzhľadom na uvedené poplatok za správu úveru žalobcovi nepriznal.

16. Súd tiež dojednanie poplatku súvisiaceho s poskytovaním úveru vo výške 169 € považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a konštatuje, že za tento poplatok sa neposkytuje spotrebiteľovi skutočné protiplnenie, čo je preukázané aj v predmetnej veci a to práve so zreteľom na neurčitost' a nešpecifikovanost' poplatku. Každý poplatok, ktorý by mal spotrebiteľ platiť, by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia a je nevyhnutné, aby sa týmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytované spotrebiteľovi a v jeho záujme. Poplatky za spracovanie úveru, či poplatky za správu úveru sú podľa názoru súdu takými zmluvnými podmienkami, ktoré vyjadřili finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané, a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa.

17. Z vyššie uvedeného vyplýva, že na základe Zmluvy o splátkovom úvere bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 6.450 €. Podľa názoru súdu skutočná výška úveru korešponduje poskytnutej čiastke úveru bez spracovateľského poplatku vo výške 169 €, nakoľko pôvodný veriteľ tento poplatok zúčtoval pri výplate úveru, teda žalovanej bola reálne poskytnutá suma 6.281 €. Preto tento poplatok súd odpočítal zo sumy 7.210,97 €, ktorej zaplatenie žiadal žalobca.

18. Žalobca si voči žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie sumy 7.210,97 € pozostávajúcej z neuhradenej istiny úveru vo výške 5.617,58 €, z neuhradeného riadneho úroku vo výške 1.346,75 €, z neuhradeného úroku z omeškania vo výške 182,28 € a z neuhradených poplatkov vo výške 64,36 €. Poplatok vo výške 64,36 € pozostáva z poplatku za upomienku vo výške 55 € (2 x 25 € + 5 €, čo predstavuje neuhradený zostatok na upomienke zo dňa 30.08.2013) a z poplatku za poistenie k úveru vo výške 9,36 € (3 x 3,12 €) Právnomu predchodcovi žalobcu žalovaná uhradila sumu v celkovej výške 2.418,06 €. Z úhrady žalovanej bola na istinu započítaná suma vo výške 1.028,97 €, na riadny úrok suma vo výške 1.210,06 €, na úrok z omeškania suma vo výške 0,27 € a na poplatky bola započítaná suma 178,76 €. Z predloženej platobnej histórie vyplýva, že suma 178,76 € je tvorená poplatkami za správu úveru vo výške 59,80 € (20 x 2,99 €), poplatkami za poistenie úveru vo výške 64,60 € (20 x 3,23 €) a vo výške 9,36 € (3 x 3,12 €) a poplatkami za upomienku vo výške 45 € (1 x 25 € + 1 x 20 €). Žalovaná uhradila spolu sumu 2.418,06 € a z tejto úhrady ako už súd vyššie uviedol bola na poplatky započítaná suma 178,76 €. Keďže súd žalobcovi nepriznal poplatky za správu účtu, ako aj poplatok za upomienky, súd započítal tieto spolu vo výške 104,80 € (59,80 € - započítaný poplatok za správu úveru + 45 € - započítaný poplatok za upomienku) na úhradu istiny. Podľa predloženej platobnej histórie poplatky za upomienky boli v celkovej sume 100 € (4 upomienky x 25 €) a poplatky za účtu predstavovali spolu sumu 59,80 € a tieto súd žalobcovi vzhľadom na uvedené nepriznal. V časti o zaplatenie sumy 6.882,17 € súd považoval nárok žalobcu za dôvodný.

19. Žalovaná sa neuhradením peňažného záväzku dostala do omeškania, preto ju súd zaviazal aj na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej výške 8,05 % ročne (základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky vo výške 0,05% + 8%), a to z priznanej istiny 5.512,78 € (uplatnená istina 5.617,58 € ponížená o poplatok za správu úveru vo výške 59,80 € a poplatok za upomienku vo výške 45 €) odo dňa 24.10.2015 (t.j. odo dňa nasledujúceho po dni účinnosti postúpenia pohľadávky v zmysle návrhu žalobcu) do zaplatenia.

20. Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadla žalovaná, čo do vyhovujúceho výroku a čo do výroku o trovách konania, súdu prvej inštancie vytýkajúc nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci, súčasne odvolateľka mala za to, že neboli splnené procesné podmienky. Podstata jej odvolacej argumentácie spočíva v nesúhlase s tým, ako sa súd prvej inštancie vypořiadal s jej námietkou o nedostatku aktívnej legitímácii žalobcu v tomto spore. Odvolateľka namieta aktívnu

legitimáciu žalobcu na podanie žaloby vlastne z dvoch dôvodov: (i) poukazujúc na ust. § 92 ods. 8 ZoB s tým, že žalobca nepreukázal doručenie písomnej výzvy žalovanej po tom, čo bola nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok, pričom k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pristúpil právny predchodca žalobcu ku dňu 29.09.2015, výzva bola doručená 05.10.2015. Od tohto dátumu mala žalovaná 90 dní na splnenie splatnej pohľadávky, teda do 05.01.2016 a až po tomto dátume mohla byť predmetná pohľadávka postúpená na iný ako bankový subjekt. Zmluva o postúpení pohľadávky medzi žalobcom a poskytovateľom úveru X.. bola uzavretá dňa 23.10.2015, teda ešte pred 05.01.2016 a (ii) poukazujúc na ustanovenia § 54 ods. 1 v spojení s § 52 ods. 2 Obč. zák., aplikujúc výkladové pravidlo „lex specialis derogat legi generali“ a berúc do úvahy materiálny korektív na ochranu práv spotrebiteľa mala za to, že banka nemôže vôbec postúpiť svoju pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy na inú osobu ako je iná banka, nakoľko také postúpenie by bolo absolútne neplatné pre rozpor so zákonom podľa § 39 v spojení s § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Obč. zák. Navrhla žalobu zamietnuť.

21. Žalobca vo svojom vyjadrení ku odvolaniu žalovanej uviedol, že jeho právny predchodca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovuje § 92 ods. 8 ZoB. Súčasne poukázal na dohodu, v zmysle ktorej žalovaná súhlasila s postúpením akejkoľvek pohľadávky voči nej. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a uplatnil trovy konania.

22. Ďalšie podania strán dané neboli.

23. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej časti je nutné zrušiť.

24. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

25. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nespĺnením procesných podmienok, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, i to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

26. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že právny predchodca žalobcu - X.. (banka) a žalovaná dňa 07.06.2011 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanej ako dlžníkovi poskytnutý úver vo výšk 6.450,- eur. Žalovaná sa zaviazala splatiť úver v mesačných splátkach po 49,86eur od prvého čerpania úveru do 30.06.2011 a v mesačných splátkach vo výške 95,41eur od 20.07.2011. Bolo dohodnutých 119 splátok od 20.07.2011, pričom konečná splatnosť bola dohodnutá na deň 20.05.2021. Žalobca aktívnu legitimáciu v predmetnom konaní odvíjal od zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE uzatvorenej dňa 23.10.2015 medzi X., a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom. Predmetom postúpenia mala byť pohľadávka X., a.s. voči žalovanej, ktorá vznikla zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 07.06.2011.

27. Aktívnu vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - navrhovateľovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane navrhovateľa), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane odporcu) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

28. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti (1Cdo/14/2017 z 24.04.2018) zdôraznil, že po doručení predmetnej výzvy v písomnej forme je ďalšou podmienkou platného postúpenia pohľadávky následné dlhšie ako 90 dňové omeškanie dlžníka so zaplatením dlhu.

29. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/119/2013, 19Co/194/2015, 4Co/145/2014, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 11C/233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12C/152/2014, Okresného súdu Galanta sp. zn. 15C/33/2014, Okresného súdu Svidník sp. zn. 5C/430/2013).

30. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanej veci je v prvom rade vo všeobecnosti fakt, ktorý nemožno opomíňať, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkovo nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.

31. Písomná výzva banky dlžníkovi je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu.

32. Zo spisu vyplynulo, že žalobca predložil súdu výzvu banky datovanú dňom 09.09.2015 na zaplatenie omeškaného dlhu z úveru adresovanú a odoslanú žalovanej dňa 10.09.2015.

33. Oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru právneho predchodcu žalobcu (banky) zo dňa 30.9.2015, ktoré obsahovalo výzvu na splatenie celej pohľadávky zosplatennej ku dňu 29.9.2015, bolo preukázané (podľa doručenky) doručené žalovanej dňa 05.10.2015.

34. Zmluva o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE medzi X., a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom bola uzatvorená dňa 23.10.2015.

35. Z uvedeného jednoznačne vyplynulo, že medzi výzvou a zmluvou o postúpení pohľadávky neuplynulo 90 kalendárnych dní, ako zákonného predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky banky.

36. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ) (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp.zn. 7 Cdo 26/2017 z 28.03.2018).

37. Dovolací súd preto konštatuje, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd preto uzatvára, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.04.2018).

38. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu (§ 39 OZ). Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v Zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

39. Ustanovením § 92 ods. 8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Zákonné podmienky akými sú postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

40. Ust. § 89 ods. 1 ani iné ustanovenie Zákona o bankách účinné v čase uzavretia zmluvy o úvere a v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok neumožňovalo banke a jej klientovi upraviť si práva a povinnosti z obchodov odchyľne od tohto zákona alebo osobitného predpisu. Keďže znenie bodu 19.16 VOP umožňuje postúpenie bankovej pohľadávky bez splnenia podmienok stanovených v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, je v rozpore so zákonom. Odvolací súd má za to, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách je kogentným ustanovením a dohodou zmluvných strán sa od neho nemožno odchyliť.

41. Z uvedeného vyplýva, že s tvrdením žalovanej v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie v časti namietaných nesprávnych skutkových zisteniach a s tým súvisiaceho nesprávneho právneho posúdenia veci možno súhlasiť.

42. Ak žalovaná namietala i nesplnenie procesných podmienok, ku tomu odvolací súd uvádza, že tento odvolací dôvod je naplnený iba, ak súd prvej inštancie rozhodol napriek týmto nedostatkom: nedostatok žaloby, nedostatok právomoci alebo príslušnosti súdu, nedostatok procesnej subjektivity, nedostatok procesnej spôsobilosti, prekážka začatého konania, prekážka rozsúdenej veci. Tento odvolací dôvod však v súdnej veci indikovaný nebol.

43. Za rozhodujúcu skutočnosť je potrebné považovať potrebu vyporiadania sa s otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

44. Vychádzajúc z vyššie uvedeného úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude zaoberať sa aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka na základe postúpenia pohľadávky X. po naplnení zákonných predpokladov podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pre postúpenie pohľadávky bankou.

45. Odvolaciemu súdu tak potom neostávalo nič iné, ako postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť rozsudok v napadnutej časti, t.j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a postupom podľa § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

46. Bude preto úlohou súdu prvej inštancie odstrániť odvolacím súdom všetky vytykané nedostatky, pri svojom novom rozhodnutí zohľadniť všetky aspekty načrtnuté odvolacím súdom, následne znovu vo veci rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj riadne a náležite odôvodniť.

47. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

48. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.
Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).